

ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΗ ΝΟΣΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΓΝΟΥ

Έτσι ονομάζεται κάθε αυτόματη αιμορραγία που παρουσιάζεται τις πρώτες μέρες της ζωής του παιδιού. Σ' αυτή την αρρώστια δεν περιλαμβάνονται αιμορραγίες που η αιτία τους είναι γνωστή, όπως π.χ. οι αιμορραγίες που συμβαίνουν την ώρα του τοκετού από τραύματα ή εκείνες που οφείλονται στην έλλειψη οξυγόνου, μόλυνση κλπ. Συνήθως παρουσιάζεται από τη δεύτερη ως την πέμπτη μέρα της ζωής του παιδιού, και πιστεύεται σήμερα από τους περισσότερους έρευνητές ότι οφείλεται στην ελάττωση της προθρομβίνης που παρατηρείται φυσιολογικά αυτές τις μέρες. Έπειδή γίνεται λόγος για την προθρομβίνη, νομίζω πως πριν προχωρήσουμε στις έντοπίσεις των αιμορραγιών, στα συμπτώματα και τη θεραπεία τους, καλό θα είναι να πούμε δυό λόγια γι' αυτή.

Η προθρομβίνη είναι μία από τις πολλές ουσίες που βρίσκονται στο πλάσμα και σχηματίζεται στο ήπαρ για το σχηματισμό της είναι απαραίτητη η βιταμίνη Κ. Η βιταμίνη αυτή αφ' ενός μπαίνει στον οργανισμό με τις διάφορες τροφές και αφ' ετέρου σχηματίζεται μέσα στα έντερα από ώριμα βακτηρίδια. Εάν το παιδί δεν παίρνει τροφές που περιέχουν τη βιταμίνη Κ ή αν αργήσουν να μπουν στα έντερα τα ειδικά βακτηρίδια που την παράγουν, όπως γίνεται στα νεογνά, δεν είναι δυνατόν να σχηματιστεί η προθρομβίνη, και μπορεί να έχουμε αιμορραγική νόσο. Επίσης, επειδή, όπως είπαμε πιο πάνω, η προθρομβίνη σχηματίζεται στο ήπαρ, για να μπορέσει να σχηματιστεί πρέπει το ήπαρ να είναι απόλυτα υγιές.

Συχνότητα της αιμορραγικής νόσου. Η νόσος αυτή δεν είναι πολύ συχνή. Η συχνότητά της κυμαίνεται κατά

τους διάφορους έρευνητές από μια σε κάθε 200 γεννήσεις ως μια σε κάθε 600 γεννήσεις. Οι Δοξιάδης και Δράμη, σε 22 954 παιδιά που γεννήθηκαν στο Μαιευτήριο «Αλεξάνδρα» από το 1954-1957 βρήκαν ότι μόνο 28 παρουσίασαν τη νόσο αυτή, δηλαδή περίπου 1 παιδί σε 800 γεννήσεις (από τα πρακτικά της Παιδιατρικής Έταιρείας της 25.2.1958). Η αρρώστια παρουσιάζεται πιο συχνά στα πρόωρα, και είναι και πιο βαρεία για τους εξής λόγους:

1) Έπειδή το ήπαρ στα πρόωρα δεν λειτουργεί φυσιολογικά, γιατί δεν έχει ωριμάσει ακόμα.

2) Έπειδή η βιταμίνη Κ αργεί να μπή στον οργανισμό των προώρων, γιατί αργούμε να τους δώσουμε τροφή, οπότε καθυστερεί και ο σχηματισμός της προθρομβίνης. Και

3) Έπειδή τα άγγεια στα πρόωρα έχουν μικρότερη αντοχή και σπάνε πιο εύκολα.

Έντοπιση των αιμορραγιών. Η αιμορραγική νόσος εκδηλώνεται κυρίως με αιμορραγίες από το στομάχι και τα έντερα. Η αιμορραγία συνήθως είναι μικρή και χαρακτηρίζεται από το πέρασμα μιάς μύτης κένωσης ή και καθαρού αίματος κατά τη δεύτερη ή τρίτη μέρα, δηλαδή μετά που το παιδί θα έχει περάσει το μηκόνιο. Στα 50% περίπου των περιπτώσεων παρουσιάζεται και αιματέμεση, δηλαδή έμετος με αίμα. Στις ελαφρές περιπτώσεις η γενική κατάσταση δεν διαταράσσεται και πολύ, αν όμως η αιμορραγία είναι μεγάλη, το παιδί έχει πολλές κενώσεις μύτης σαν πίσσα, ή αν η αιμορραγία είναι χαμηλότερα στα έντερα, οι κενώσεις αποτελούνται από καθαρό αίμα σ'

αυτές τις περιπτώσεις παρατηρούνται και γενικά φαινόμενα, όπως ώχρότητα, ταχυκαρδία, ανησυχία, δίψα, τὰ ούρα λιγοστεύουν και η θερμοκρασία πέφτει. Σε πιό βαρείες καταστάσεις η προσθία πηγή φέρεται πρὸς τὰ μέσα, ὁ σφυγμὸς εἶναι πολὺ συχνὸς καὶ ἀδύνατος, καὶ μπορεῖ νὰ παρυσιαστοῦν κυάνωση καὶ σπασμοί.

Διαφορική διάγνωση. Κυρίως πρέπει ν' ἀποκλεισθῆ ὅτι τὸ αἷμα προέρχεται ἀπὸ τὴ μητέρα. Ἄν στὶς θηλές τῆς μητέρας πού θηλάζει τὸ παιδί τῆς ὑπάρχουν ραγάδες καὶ τὸ παιδί εἶναι καλὰ παρ' ὅλο πὺ ἔκανε ἔμετο αἷμα ἢ ἐπέρασε μαύρες κενώσεις, τὸ πιθανώτερο εἶναι πὺς τὸ αἷμα προέρχεται ἀπὸ τὴ μητέρα καὶ δὲν πρέπει ν' ἀνησυχούμε. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ νομισθῆ τὸ μηκῶνιο γιὰ αἷμα. Ὅπως εἴπαμε πιὸ πάνω, ἡ αιμορραγία παρουσιάζεται συνήθως τῆ δευτέρῃ ἢ τρίτῃ μέρῃ, ὁπότε τὸ μηκῶνιο ἔχει περάσει ἔκτος ὅμως ἀπὸ αὐτό, τὸ μηκῶνιο διαφέρει ἀπὸ τὸ αἷμα γιὰτὶ εἶναι πρασινόμαυρο καὶ κολλάει, ἐνῶ τὸ αἷμα ἔχει σύσταση καὶ χροῶμα πίσσας καὶ μυρίζει σαπίλα. Τέλος πρέπει νὰ ἀποκλειστοῦν ἄλλες σπάνιες παθήσεις πὺς μπορεῖ νὰ προκαλέσουν αιμορραγίες σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, ὅπως εἶναι ἡ αἰμοφιλία, ἡ συγγενῆς θρομβοπενικὴ πορφύρα κλπ.

Ἡ αιμορραγικὴ νόσος σπανιότερα μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθῆ μὲ αιμορραγία ἀπὸ τὸν κόλπο, τὸ οὐροποιητικὸ, τὸν ἀφαιδὸ καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος. Ἡ αιμορραγία ἀπὸ τὸν κόλπο ἀρχίζει συνήθως τῆ δευτέρῃ μέρῃ τῆς ζωῆς καὶ μπορεῖ νὰ συνεχισθῆ γιὰ 2-3 ἡμέρες. Εἶναι κατὰ κανόνα μικρὴ καὶ δὲν χρειάζεται καμμιά θεραπεία. Ἐπίσης ἡ αιμορραγία ἀπὸ τὸ οὐροποιητικὸ ἐκδηλώνεται συνήθως τῆ δευτέρῃ μέρῃ σὰν ἕλαφριά αιματουρία χωρὶς νὰ πειράζῃ τὴ γενικὴ κατάσταση τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ αιμορραγία ἀπὸ τὸν ἀφαιδὸ παρουσιάζεται συνήθως πιὸ ἀργά, δηλαδὴ κατὰ τὴν πέμπτη μὲ ἑβδομῃ μέρῃ, καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ συνεχῆ μικρὴ διαρροὴ αἵματος, πὺς μπορεῖ σὲ μιὰ δυὸ μέρες ν' ἀφήσῃ τὸ παιδί χωρὶς αἷμα, γι' αὐτὸ ἔκτος ἀπὸ τὴ γενικὴ θεραπεία πὺς μπορεῖ νὰ χρεια-

στῆ βάζουμε στὸν ἀφαιδὸ μιὰ γάζα ἀφοῦ τὴ βρέξουμε πρὶν μὲ διάλυμα ἀδρεναλίνης. Σε αιμορραγία ἀπὸ τὸν ἀφαιδὸ πρέπει νὰ ἐξετάσουμε μήπως ὀφείλεται σὲ μόλυνση αὐτοῦ ἢ μήπως δὲν ἔχει δεθεῖ καλὰ ὁ ὀμφάλιος λῶρος.

Προφύλαξη. Πολλοὶ ἐρευνητὲς παραδέχονται σήμερα πὺς μποροῦμε νὰ ἐλαττώσουμε τὴ συχνότητα τῆς αιμορραγικῆς νόσου δίνοντας προληπτικὰ βιταμίνη Κ, εἴτε στὴ μητέρα σὲ δόση 5-10 χιλιοστά 4-12 ὥρες πρὶν γεννήσῃ, εἴτε στὸ νεογνὸ ἀμέσως μετὰ πὺς θὰ γεννηθῆ, σὲ δόση 1-2 χιλιοστά.

Ἡ βιταμίνη Κ πρέπει νὰ δίνεται μὲ μεγάλη προσοχή, γιὰτὶ μεγάλες δόσεις μπορεῖ νὰ προκαλέσουν αἰμόλυση καὶ βαρεῖα ἀναιμία καὶ ἕκτερο, ἰδίως σὲ πρόωρα βρέφη. Ἡ δόση δὲν πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ 1-2 τὸ πολὺ χιλιοστά.

Θεραπεία. Αὐτὴ εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴ μορφή καὶ τὸ μέγεθος τῆς αιμορραγίας. Συνήθως οἱ μικρὲς αιμορραγίες σταματοῦν μὲ μικρὲς δόσεις βιταμίνης Κ (1 2 χιλιοστά ἐνδομυϊκῶς¹). Σε πιὸ μεγάλες αιμορραγίες παρακολουθοῦμε τὴν αἰμοσφαιρίνη τοῦ παιδιοῦ, πὺς εἶναι ὁ καθρέφτης ὅλης τῆς κατάστασης. Ἐὰν ἡ αἰμοσφαιρίνη πέφτῃ σταθερὰ καὶ φτάσει γύρω στὰ 8 γραμ., κάνουμε στὸ παιδί μετὰγγιση φρέσκου αἵματος (δίνουμε 60-80 κ.έ. συνολικὰ ἢ περὶ τὰ 20 κ.έ. κατὰ χιλιογράμμο βάρους σώματος). Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τρόπος νὰ παρακολουθοῦμε τὴν αἰμοσφαιρίνη, ἡ γενικὴ κατάσταση τοῦ παιδιοῦ (σφυγμὸς, χροῶμα, θερμοκρασία, ποσότης τῶν οὔρων κλπ.) θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὸ ἂν θὰ δώσουμε ἢ ὄχι αἷμα. Στὶς βαρεῖες καταστάσεις, ἔκτος ἀπὸ τὸ αἷμα πὺς θὰ δώσουμε στὸ παιδί, πρέπει νὰ τὸ ἀφήσουμε ἀπόλυτα ἤσυχρ, νὰ τὸ διατηροῦμε ζεστὸ καὶ νὰ σταματήσουμε νὰ τοῦ δίνουμε γάλα ὡς 24 ὥρες ἀπὸ τὴν τελευταία ἐμφάνιση αἵματος, δίνοντάς του στὸ διά-

1. Μερικὰ ἀπὸ τὰ σκευάσματα βιταμίνης Κ εἶναι : Amp. Karavit, Amp. Synkavit, Amp. Kamine κλπ.

στημα αυτό μόνο υγρά. *Επειδή οι αιμορραγίες προκαλούν στο παιδί αναιμία, κατά την ανάρρωση πρέπει να του δώσουμε ένα σκεύασμα σιδήρου.

Πρόγνωση. Τα παιδιά με αιμορραγική νόσο όταν γίνουν καλά δεν παρουσιάζουν καμμία τάση για αιμορραγίες κατά την υπόλοιπη ζωή τους.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΣΧΟΣ

Τμήματος Βρεφών Μαιευτηρίου «'Αλεξάνδρα»

Η ΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ

(*Αριθ. φύλλον 176/16.6.1951 *Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, τεύχος Α')

Περί καθορισμού στολής των Διπλωματούχων Μαιών εν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των.

*Έχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Α.Ν. 2448/1940 «περὶ ἀσκήσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν Μαιῶν», τὴν ὑπ' ἀριθ. 355/1951 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσασμεν καὶ διατάσσομεν :

*Ἀρθρον μόνον

Σ Τ Ο Λ Η

Καθορίζομεν ὑποχρεωτικὴν στολὴν δι' ἀπάσας τὰς νομίμως μετερχομένας τὸ μαιευτικὸν ἐπάγγελμα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των.

Αἱ Διπλωματοῦχοι Μαιαί, αἱ ὑπηρετοῦσαι εἰς πάσης φύσεως Ὑγειονομικὰ ἢ Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα ἢ εἰς Βρεφικοὺς Σταθμοὺς καὶ Βρεφοκομεῖα, Κρατικά, Δημοτικά, Κοινοτικά, Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου τοιαῦτα ἢ καὶ ἐλευθέρως ἀσκοῦσαι τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαιῆς, ὑποχρεοῦνται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των νὰ φέρουν ὁμοίμορφον στολὴν ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος (ἡμιλίνου ἢ χασέ), συμφῶνως τῷ ἐγκεκριμένῳ σχεδίῳ, κατατεθειμένῳ παρὰ τῷ Τμήματι Νοσοκόμων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, μετὰ καλύμματος τῆς κεφαλῆς τῆς Σχολῆς ἐκ τῆς ὁποίας προέρχονται αὐταί. *Ἐπίσης δεόν νὰ φέρωσι ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ σῆμα τῆς Σχολῆς των ἢ τὸ σῆμα τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Ἐπιστημόνων Μαιῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

*Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἰουνίου 1951

ΠΑΥΛΟΣ
Β'

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Φ. ΖΑΪΜΗΣ